

Economische betekenis Kop van Noord-Holland

aanvullende notitie bij de havenmonitor

Door: Martijn Streng (Erasmus UPT) in samenwerking met Robbert de Ruijter (CBS)
oktober 2022

Aanleiding en methodiek

In de havenmonitor wordt op basis van een geografische en sectorale afbakening de economische betekenis van de Nederlandse zeehavens in kaart gebracht. De geografische afbakening bestaat uit twee onderdelen; enerzijds een primair havengebied waarin in principe alle werkgelegenheid wordt meegenomen en de rest van de gemeente waarin strakker naar een sectorale afbakening (op basis van SBI codes) gekeken wordt. Voor een volledig overzicht van de uitgangspunten en de methodologie van de havenmonitor verwijzen wij naar de havenmonitor 2022, te vinden via de website van Erasmus UPT. Naar aanleiding van de nationale havenmonitor, die Erasmus UPT uitvoert in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, is vanuit Port of Den Helder een aanvullende vraag op de informatie uit de havenmonitor ontstaan. Er is -bij alle zeehavens- sprake van bedrijvigheid die buiten de afbakening van de havenmonitor valt, bijvoorbeeld het zogeheten vestigingsplaats effect. Voor de haven van Den Helder is er sprake van een aantal haven- en maritieme bedrijven die verspreid over de kop van Noord-Holland gevestigd zijn, die buiten de afbakening van de havenmonitor vallen. Port of Den Helder wil graag inzicht in de werkgelegenheid en toegevoegde waarde van deze bedrijvigheid en heeft Erasmus UPT en CBS gevraagd deze analyse uit te voeren, conform de methodiek die deze twee partijen ook in de havenmonitor gebruiken. Dit onderzoek, aanvullend op de havenmonitor, geeft inzicht in de totale economische betekenis van de haven van Den Helder voor de bredere regio door het meenemen van, naast de directe werkgelegenheid in de haven, ook de in de regio gevestigde werkgelegenheid. Dit onderzoek richt zich uitsluitend op de directe effecten; ter voorkoming van overlap en dubbeltellingen. Het is namelijk de verwachting van de onderzoekers dat een deel van de in de havenmonitor als indirecte werkgelegenheid en toegevoegde waarde zich in de kop van Noord-Holland bevindt. Deze nog een keer meenemen zou tot onjuiste dubbeltellingen leiden; het is dus ook niet mogelijk om de directe werkgelegenheid uit deze studie op te tellen bij de indirecte effecten uit de havenmonitor.

Resultaten

Onderstaande tabellen¹ geven een overzicht van de werkgelegenheid (in FTE), toegevoegde waarde in miljoenen euro's en het aantal bedrijfsvestigingen in de periode 2018-2021. Belangrijk om te vermelden is dat de cijfers over 2018 en 2019 tot stand zijn gekomen op basis van een andere bedrijvenlijst voor de kop van Noord-Holland. In 2020 en 2021 zijn er meer bedrijven meegenomen in de analyse, **waardoor de cijfers niet te vergelijken zijn met 2018 en 2019**. De lijst met bedrijven die in 2020 en 2021 zijn meegenomen is **een betere en geactualiseerde weergave** van de gerelateerde economie in de kop van Noord-Holland. In lijn met de methodiek van de havenmonitor is op basis van de SBI afbakening een uitvraag bij LISA gedaan in 5 gemeentes (Schagen, Hollands Kroon, Texel, Alkmaar, Dijk en waard). Deze lijst is vervolgens door Port of Den Helder, Ontwikkelbedrijf NHN en Erasmus UPT teruggebracht tot een inschatting van de havengerelateerde bedrijvigheid in de kop van Noord-Holland.

Er is naast de economische betekenis van de bedrijven die zijn opgenomen in de havenmonitor dus nog sprake van een substantiële hoeveelheid bedrijven die als havengerelateerd te omschrijven zijn in de rest van de Kop van Noord-Holland. De economische betekenis van deze bedrijven in de Kop van Noord-Holland is in 2021 licht afgenomen van 2.720 naar 2.620 werknemers. De toegevoegde waarde is afgenomen van 363 miljoen euro naar 351 miljoen euro. Waar de toegevoegde waarde in het havengebied wel een herstel laat zien na de COVID-19 pandemie, is dit niet zichtbaar in de rest van de Kop van Noord-

---

¹ Alle tabellen kunnen door afrondingen soms net afwijkende optellingen bevatten. Dit heeft mede te maken met de afronding vanuit het CBS

Holland. Werkgelegenheid laat in beide gebieden een lichte achteruitgang zien. Uit deze cijfers blijkt in ieder geval wel duidelijk dat de economische betekenis van de havengerelateerde werkgelegenheid zich in Den Helder niet beperkt tot het havengebied. De economische betekenis zit vooral in de sectoren Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart. Deze bedrijvigheid en economische betekenis laat het bredere regionale karakter van de haven van Den Helder zien.

2018²

Tabel 1: havengerelateerde werkgelegenheid Kop van Noord-Holland 2018

Werkgelegenheid			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	39	0	38
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	500	0	500
Industrie en groothandel	960	1.010	1.970
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	1.400	380	1.780
Totaal	2.898	1.390	4.288

Tabel 2: havengerelateerde toegevoegde waarde Kop van Noord-Holland 2018

Toegevoegde waarde			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	9 mln	0 mln	9 mln
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	47 mln	0 mln	47 mln
Industrie en groothandel	308 mln	165 mln	473 mln
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	164 mln	47 mln	211 mln
Totaal	528 mln	212 mln	740 mln

Tabel 3: aantal havengerelateerde bedrijven Kop van Noord-Holland 2018

Aantal haven en maritieme bedrijven			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	nvt	nvt	nvt
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	35	0	35
Industrie en groothandel	80	15	95
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	100	15	115
Totaal	215	30	245

² Let op: de cijfers over 2018 en 2019 zijn tot stand gekomen op basis van een andere bedrijvenlijst voor de kop van Noord Holland. In 2020 en 2021 zijn er meer bedrijven meegenomen in de analyse, waardoor de cijfers niet te vergelijken zijn met 2018 en 2019.

2019³

Tabel 4: havengerelateerde werkgelegenheid Kop van Noord-Holland 2019

Werkgelegenheid			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	41	0	41
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	490	0	490
Industrie en groothandel	890	870	1.760
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	1.270	450	1.720
Totaal	2.690	1.320	4.011

Tabel 5: havengerelateerde toegevoegde waarde Kop van Noord-Holland 2019

Toegevoegde waarde			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	10 mln	0 mln	10 mln
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	43 mln	0 mln	43 mln
Industrie en groothandel	171 mln	143 mln	314 mln
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	144 mln	42 mln	186 mln
Totaal	368 mln	185 mln	553 mln

Tabel 6: aantal havengerelateerde bedrijven Kop van Noord-Holland 2019

Aantal haven en maritieme bedrijven			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	nvt	nvt	nvt
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	38	0	38
Industrie en groothandel	90	12	102
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	111	17	128
Totaal	239	29	268

³ Let op: de cijfers over 2018 en 2019 zijn tot stand gekomen op basis van een andere bedrijvenlijst voor de kop van Noord Holland. In 2020 en 2021 zijn er meer bedrijven meegenomen in de analyse, waardoor de cijfers niet te vergelijken zijn met 2018 en 2019.

2020⁴

Tabel 7: havengerelateerde werkgelegenheid Kop van Noord-Holland 2020

Werkgelegenheid			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	40	0	40
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	520	0	520
Industrie en groothandel	870	1.260	2.130
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	1.240	1.460	2.700
Totaal	2.670	2.720	5.390

Tabel 8: havengerelateerde toegevoegde waarde Kop van Noord-Holland 2020

Toegevoegde waarde			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	9 mln	0 mln	9 mln
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	48 mln	0 mln	48 mln
Industrie en groothandel	43 mln	48 mln	91 mln
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	147 mln	315 mln	462 mln
Totaal	247 mln	363 mln	610 mln

Tabel 9: aantal havengerelateerde bedrijven Kop van Noord-Holland 2020

Aantal haven en maritieme bedrijven			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	nvt	Nvt	nvt
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	37	0	37
Industrie en groothandel	91	30	121
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	110	33	143
Totaal	238	63	301

⁴ Let op: de cijfers over 2018 en 2019 zijn tot stand gekomen op basis van een andere bedrijvenlijst voor de kop van Noord Holland. In 2020 en 2021 zijn er meer bedrijven meegenomen in de analyse, waardoor de cijfers niet te vergelijken zijn met 2018 en 2019.

2021⁵

Tabel 10: havengerelateerde werkgelegenheid Kop van Noord-Holland 2020

Werkgelegenheid			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	39	0	39
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	520	0	520
Industrie en groothandel	790	1.220	2.010
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	1.170	1.400	2.570
Totaal	2.519	2.620	5.139

Tabel 11: havengerelateerde toegevoegde waarde Kop van Noord-Holland 2020

Toegevoegde waarde			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	9 mln	0 mln	9 mln
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	51 mln	0 mln	51 mln
Industrie en groothandel	44 mln	62 mln	106 mln
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	161 mln	289 mln	450 mln
Totaal	265 mln	351 mln	607 mln

Tabel 12: aantal havengerelateerde bedrijven Kop van Noord-Holland 2020

Aantal haven en maritieme bedrijven			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	nvt	nvt	nvt
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	35	0	35
Industrie en groothandel	93	30	123
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	109	33	142
Totaal	237	63	300

⁵ Let op: de cijfers over 2018 en 2019 zijn tot stand gekomen op basis van een andere bedrijvenlijst voor de kop van Noord Holland. In 2020 en 2021 zijn er meer bedrijven meegenomen in de analyse, waardoor de cijfers niet te vergelijken zijn met 2018 en 2019.